

Čechomor: Místečko

Írta: Abkarovits Endre, 2011. szeptember 25. vasárnap

Mára Magyarországon eléggé hozzászokhattunk, hogy az eredetileg autentikus népzenei játszó együttesek idővel stílust váltanak, a népzenei rockkal teszik szélesebb hallgatóság számára fogyaszthatóvá, vagy ellenkezőleg, eredetileg rock számokat adnak elő népzenei hangszereken (pl. Ghymes, Csík). Ha a népzeneből indulnak ki, van, amikor jóformán csak a szöveg marad meg az eredetiből, van, amikor a dallam is, némileg áthangszerelve és a ritmust megváltoztatva. Az is egyre elterjedtebb, hogy

az eredetileg rock vagy folk számokat szimfonikus zenekari kísérettel adják elő. Nem magyar jelenségről van szó csupán, más országokban is lezajlottak hasonló folyamatok. Talán az írek kezdték még a hatvanas években. Bár a szót nem igazából sikerült még senkinek meghatározni, jobb híján **világzenének** nevezik azokat a különböző zenei irányzatokat, amiknek valamilyen népzenei gyökere van, akár a szöveg, akár a dallam, akár a hangszerek vonatkozásában. Ilyen értelemben ugyan már a nagy zeneszerzők is világzenét csináltak, amikor népi dallamokat dolgoztak fel, mint nálunk Liszt, Bartók vagy Kodály, a cseheknél pedig Dvořák vagy Smetana... Az általam ismert világzenei együttesek közül az egyik legjobbnak tartom a cseh-morva [Čechomor](#)t. Ők 1988-ban alakultak. Első lemezük 1991-ben jelent meg. Az eredeti együttesből már csak **František Černý** gitáros és énekes maradt meg. A kilencvenes évek óta tagja már az együttesnek a másik frontember, **Karel Holas** is, aki énekel, gitározik és hegedül.

Kezdetektől főleg népzénét dolgoznak fel, hol kevésbé, hol jobban eltávolodva annak eredeti hangzásvilágától.

Eddigi talán legnagyobb sikerüket a 2001-es **Proměny** (Átváltozások) című lemezükkel érték el, ahol szimfonikus kísérettel adták elő feldolgozásait. Gyönyörű dalok születtek ilyen módon, a lemez szinte valamennyi dala sláger.

Máskor viszont jellemzőbb rájuk a rockosabb hangzás, mint az idén megjelent **Místečko** esetében is, amely már júliusra aranylemez lett. Bár a világ számos országában koncerteztek már, leggyakrabban természetesen Csehországban és Szlovákiában lépnek fel. Magyarországon sajnos kevésbé ismertek, pedig itt is szerepeltek már a Kaláka Fesztiválon. Lemezeik sajnos nem kaphatók nálunk, de aki szeretne megismerkedni velük, az ezt a youtube segítségével könnyen megteheti, különösen a honlapjukról (www.cechomor.cz) indítható klippeket ajánlom. Ismerkedésül talán elsőként a [Velické harangjai](#) (Velické zvony), az [Átváltozások](#) (Proměny) és az új, [Egy kis hely](#) (Místečko) számokat tudnám ajánlani.

Eddig – cseh és szlovákiai útjaimon – csak a lemezeiket gyűjthettem, de most szeptemberben alkalmam volt a késmárki vár udvarán élőben is hallani őket. Elmondhatom, hogy élőben hozzák ugyanazt a színvonalat, amit a lemezeikről megszokhattam. Az esemény egyéb érdekes összehasonlításokra is alkalmat adott. Közvetlenül indulásom előtt szerepelt Egerben Erdély két legnevesebb, professzionális táncegyüttese, a **Hargita** és a **Háromszék**. A Háromszék előadását a

színházba szervezték, s mikor erről ismerőseimet értesítettem, többen visszajeleztek, hogy hol van nekik 3500 forintjuk erre a célra? Késmárkon kb. 3000 ember váltotta meg a 15 eurós jegyet, s jó, ha a fele kapott ülőhelyet is ezért a pénzért, s még így is aggódni kellett, hogy a már a kezdés előtt egy órával történő sorban állás után sikerül-e belépőt kapni. (Az elővételben kapható jegyek addigra mind elfogytak.) Az emberben felmerül a kérdés, ennyivel jobban élnek a szlovákok, vagy ennyivel jobban becsülik a rokonnemzet (nemzettárs) kultúráját, esetleg mindkettő???

Abkarovits Endre